

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa
Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones
Occurrentes & Funebres**

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

IV. Beatam dicunt Virginem Saraceni, Turcæ, & alij Mahometani. Quia non
sunt ejus gratiarum vacui.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](#)

Verbi ortum ex Virgine, atque adeò nomen ejus enunciārunt, Maria enim, à quidam, nomen puellæ. Tiburtina apud Leonardum de Utino sic habet: In diebus illis exsurget Mulier de stirpe Hebraeorum nomine Maria, habens Sponsum Joseph, Virgilius Sybillæ Cumanae de S. Virgine versus inseruit Eclog. 4.

*Magnus ab integro saclorum nascitur ordo,
Jam redit, & Virgo, redeunt Saturnia saecula,
Jam nova Progenies cælo demittitur alto..*

In his expressum nomen Mariæ Petrus Loyerus lib. 5. in Magnis. cap. 7. sic persudet, sicutus Porfirium Poëtum, ut in primi versu initio sint duæ litteræ M. A. in secundi altera. voce R. in tertij. itidem initio: residuum I. A. sed ut neque excedit fidem, ita neque extorquet.

Sed hanc rem finiamus, narratione Tostati in Mattib. ait ille: Virgo S. ingressa (dum in Ægypto moraretur) urbem Ægypti Hermopolim, & in eorum quoddam, in quo ex numero dierum anni idola fuerunt 365, omnia ver ad ingressum Virginis corruerunt, renunciatum id Aphrodiseo Principi Sacdotum, qui cum militibus accurrit, sed conspicatus Virginem cum Puer, dicit: Hic nisi esset Deus nostrorū Deorum, Dij nostri coram eo non se prosternerent. Nos ergo quod Deos nostros facere videmus, nisi caute fecerimus, omnes sic Pharao periculum incurremus..

4. Beatam dicunt Virginem Saraceni, Turcæ, & alij Mahometani..

Quia non sunt ejus gratiarum vacui..

Albumazar Arabi: Nabometanus in libro quem scripsit de revoluti: cuius memini Rizzolius in Praemio Almag. tom. 1. Virginem Divam inter altra collocavit verbis.. In prima facie signi Virginis. oritur in terra Virgo munda, Puella immaculata, corpore decora, ore venusta, cultu moderato, prolixo crine, & hoc est quæ Puerum in Judæa nutritivit, & quædam gentes vocant illum Jesum, sed & templum, quod in Syria S. Petrus Apostolus B. Virginis erexit, teste Jacobo Vitriensi apud Spinellum edit. Neapol. fol. 400. à Saracenis magna habetur in veneratione, sed ad historiam tantisper. Brueard. pag. 2. c. 4. scribit inter Heliopolim & Babyloniam Ægypti medio fere loco, est hortus ballami, irrigatur à fonte parvo, id ubere, in quo est fama B. Virginem Puerum Jelum lœpe lavisse, panniculosque

mundasse, est & ibidem lapis, super quem dicitur eosdem exsiccasse, & haec omnia
venerantur Christiani, & Saraceni. *Jansenius cap. II. concordie*, docet locum in quo
Christus in Aegypto degebatur, Mathaream vocari, & Mauros eo loco, ubi fertur
fuisse Virginis habitatio, ardenter perpetuo lampadem conservare. *Citatus supra*
Brockius ubi de fonte retulit, addit quod cum ille esset exiguus, nec hortos fe-
cundare posset suo rigatu, effodere copiosum puceum, ut admixtâ illi fontis aquâ,
totum sanctificet. Et addit. Nec haec eos fecellit opinio, nunc enim sufficienter
secundatur hortus ex aquis sic mixtis. De quo puto addit *Abulensis in Matth. 2.*
quod à meridie Sabbati ad ortum feriæ secundæ, etiam si excorientur vel occi-
dantur boves, aquam trahere nolint, id cultui credo Divino bestiæ deferunt. In
annalibus Lauretanis anno 1529. Bassa Turca argenteam vestem gemmis adornatam
Lauretanæ Virgini dono misit. Rem narrat memorabilem *Jacobus Perez de Valentia,*
Episcopus Christopolitanus, comm. in Magnificat vers. 4. Magni Soltani Armeniæ Fi-
lius venerat sub annum 1322. publicâ fide obtentâ Avenionem ad Ioannem XXII.
in Christiana sacra animo propenso, quo circa à Pontifice splendide habebatur, ac
scoris quotidianis non excludebatur: cum ecce festo Virginis Conceptæ contigit
interesse concioni, (erat autem hic Soltanides græcæ, ac latine non vulgariter
eruditus, & ingenio excellens) cum Sacer Orator conatus persuadere in culpa
conceptam; quibus ille adeò offensus, ut ad Papam Cardinalesque conversus di-
xerit mirari se vehementer ejusmodi sermones ab ijs, qui essent Religionis Præsi-
des tolerari, in quibus tantoperè Maria traduceretur: certè si haec dicerentur in
confectu Califæ, aut Soltani Aegyptij, aut coram alijs Saracenis, nullo pacto
evalirum, quin ab omnibus lapidaretur: imò si quis talia dixisset de Matre Ma-
hometi, nullo modo mortem evasurum; atq; hunc in modum ille offensus retrò
abit, atque ad suos reversus, qui ante ad Christi inam fidem accedere, atque Ba-
ptismum suscipere deliberabat. Memorat *Baron.* quod sequitur ad annum 870.
Id *Idea Athlantia Mariani pag. 120. ex professo.* Prope Damascum imago B. Virginis
in ligno picta diu stetit: denique evanescentibus paulatim coloribus successit
caro, ita, ut imago carnea, simul & linea esset, vel certè incarnatum lignum;
insuper oleum ballamo fragrantius manus imaginis dedit, non Christianis modò,
sed & Hebreis, Mauris, & Saracenis salubre.

Percurre alias imagines, multa similia invenies, adeò etiam his qui oderunt
benè facit. Invenies ad Lindenensem B. V. etiam ministulos verbi curatos à morbis.
Clagius lib. 4. bish. Lind. Invenies hæresi, blasphemis alijsque seleribus obrutos.
Alterum refert *Turcell. lib. 3. bish. cap. 18.* Bassa Corcucus Turca anno 1552. in
Cc 2 gravissi-

gravissimum inciderat morbum, apostema erat in pectore, nihil spei, & vita modicissimum supererat, mancipium aderat devotum D. Virginis, pius in Dominum, quem orat monetque se Virgini Laureranæ supplicem oratione sistat, cum corpore Constantinopoli decumberet: paret malo succumbens Bassa, invoca, Cœlestis Medica manum implorat, & statim rumpitur apostema, & sanitas redit, donatur servus libertate, & gratitudinis ergo defert à Bassa mantile egregij operis cereum, & arcum cum inscriptione quæ ex Arabico in hunc sensum translatæ, Quod bonum & fortunatum nobis esse velit magnus, ac misericors mundi Dominus, cùm mihi ipsi Divinitus quiddam evenerit, ego Crocut Bassa nè meo defun officio, tantæque rei monumentum aliquod posteris exstet, rem ordine ponam: Ortum erat atrox apostema nobis in pectore, jamque haud dubium immundus exitiam, cùm desperata à medicis salute, meus me servus admonuit, & fidei fideiter, si mihi libertatem polliceris, inquit, Dei mei Matrem exorabo, ut pristinam tibi restituat valetudinem &c. Narrat quod sequitur Castro in vita Beatae Virginis, & Gratianus in vita S. Iosephi. Cùm Ioseph in Ægyptum iter pararet, Deipara interim in specum à Bethleem ad duos lapides declinasse, ibi casu dum lactum infantem, aliquot guttas lactis in specum defluxisse, & subito lapidem candidum effatum, & mollem, ut testis sit non dubius miraculi, & ille in pulvrem redactus, diversas impertitur Saracenis gratias, maximè mulieribus, imò etiam pecoribus, nè lac eorum deficiat. Eadem adhuc viventis Virginis impensa hoc loco mitteratio. Petrus de Natalibus in història boni latronis refert. Cùm Virgo in Ægyptum peregrinaretur, latro quidam insidiatus illi ac Josepho, sed aspectu ipso in meliorum immuratus. Filius latronis laborabat lepræ, Mater ergo illius lavit eum in eadem aqua, in qua Virgo-infantis Jesu pannos laverat, sanatus confessim puerulus. Hic latro idem esse putatur, qui deinde cum Christo crucifixus, mirandus in fine gratiam consecutus. Et quoniam crucis meminimus, jam tum stetit Maria. Quia Jerem. 11. Ab Aquilonе panditur omne malum: Ugo Carenus in Psal. In passione stetit juxta crucem à parte Aquilonis, quasi inter peccatores, & Filium suum. Refert Paulus Antonius de Tarsia in hist. D. Virg. Insulana pag. 15, fulle Scipioni Villano Turcam captivum nomine Mastonum, tenacissimum erroris patrij: hic ad ultimum vitæ devenerat; sed ab impietate Turcica nequam discedere proposuerat: ideoque ad equule projectus. Accesit eum D. Virgo, & fidem veram ipsamet convertit, cujus gratiæ nè intercederet memoria, eret illa à pijs viris eo loci Sacellum S. Mariæ à perseverantia nuncupatum.

Christoph

Chriſtopb. Eonſeca in vita Chriſti narrat: Mauros in Africa & Turcarum uxores
Conſtantinopoli in partu doloribus nomen Mariæ invocare, & ſalubre expe-
ri. Neque hanc venerationem Mahometanorum erga S. Virginem quisquam
mirari poterit, qui perſperferit quam ſublimia alia abjectissimus de illa reliquerit,
licet more ſuo permixta fabulis Makometes apud Magdeburgenses cent. 8. cap. 15.
Spiritus Dei intravit Mariam, & Ieſum ex ea genuit. Et Azoara 31. Omnia mu-
llerum optimæ Mariæ, ab omnibus intactæ, animam ſuam Deus inſufflavit, &
illam Filiumque ejus maniſtulum gentibus miraculum poſuit. Azoara 5. Maria
fuit omnibus viris & mulieribus ſplendidior, atque purior. Et alia Azoara. Maria
nunquam aliquid mali ſuæ malitiæ operata. Nullus de filiis Adam naſcitur quem
non tangat Sathan, & ideo plorat vociferans ex ejus tactu, præter Mariam, &
Filium ejus. Hæc in Azoara 75. At verò in 5. Maria omnibus viris & mulieribus
ſplendidior, & mundior, atq[ue] lætior, ſoli Deo perfeveranter accedens. Et alio loco.
O Maria Deus utique elegit te, & purificavit te, elegit te claram ſuper mulieres
ſeculorum. O Maria Deus annunciat tibi Verbū ex ipſo, nomen ejus Ieſus,
Filius Mariæ, & erit honorabilis in hoc ſeculo, & in futuro. Rufus Maria
(id eft Deo) dirige nihil malitiæ aut pravitatis operata eft. Jacobus de Valentia
Epifcopus Chriſtopol. in Magnificat, meminit legis Mahometicæ in hunc modum.
Dicunt omnes Aphachini id eft Doctores Saracenorum, quod postquam Deus, &
Angeli, & Mahometus appellant Virginem Mariam Sanctam, & Beataim, quod
ſit anathema omniſ ille, qui eam non fuerit veneratus. Sed lege & poenam
refert in violatores legis Joannes Cottovicus lib. 3. cap. 3. Itinerarij Jeros, in hunc
modum. Si quis ſive Chriſthanus, ſive Turca, ſive Maurus, vel Arabs, Chriſtum
illud Verbum Dei, quem virtute Spiritus S. à Maria procreatū credimus, vel
etiam ipsam Virginem quam Deus creaturis omnibus puriorem fecit, & excellen-
tiorē, blaſphemaverit; præter multam pecuniariā, ſexaginta fustarij plagaſ
ſuſtinetbit. Idem Turcarum erga Virginem Venerationem deſcribit. Maſolæum Virgi-
nis crebro Mahometani inviſiunt, & precibus honorant, in ſumma reſimatione
etiam Virginem Mariam habent, quam ante & post partum Virginem permane-
ſtare conſtanter credunt, eamque Alcorani testimonio tanquam a Deo electam,
& ſummi virtutibus ornatam, cunctis mundi mulieribus antepoſunt, atq[ue] omni
laude digniſſimam fatentur. S. Antoninus 4. parte tit. 15. cap. 24. parag. 3. hæc habet;
Saraceni & Turci benedicunt Virginem, adorantes eam in templis suis, & thuri-
fiantes.

C 3.

5. Bea-